

Informatiebronnen

Wilt u weten welke planten- en diersoorten er in een specifiek gebied voorkomen, of op welke soorten het beheer van een bepaald gebied gericht is? Of bent u benieuwd naar de voortgang van het beheerplanproces? Dan zijn er twee websites die van belang zijn: die van het Regiebureau Natura 2000 (www.natura2000.nl) en die van het ministerie van LNV (www.minlnv.nl/natura2000).

Op www.natura2000.nl staat het beheerplanproces beschreven en worden diverse gereedschappen aangedragen voor het ontwikkelen van een beheerplan. Ook de voortgang van het beheerplanproces is hier te volgen.

Op www.minlnv.nl/natura2000 is het gehele proces van Natura 2000 uitgebreid beschreven. Ook zijn hier onder andere de Gebieden-, de Soorten- en de Habitattypendatabase te vinden. Hierin staat alle informatie over de Natura 2000-gebieden en de soorten en habitattypen waarvoor Natura 2000-gebieden worden aangewezen. Om te kunnen bepalen of een activiteit schadelijke effecten op de natuur in een Natura 2000-gebied zou kunnen hebben, is er de effectenindicator. Bovendien kunt u alle jurisprudentie over de Natuurbeschermingswet teruglezen. Op de site staat ook informatie over de relatie tussen Natura 2000 en de Kaderrichtlijn Water.

Andere bronnen zijn websites van provincies en de ministeries van Verkeer & Waterstaat (www.minvenw.nl) en Defensie (www.mindef.nl). Dit zijn – naast LNV – de voortouwnemers voor de beheerplannen.

Blijf op de hoogte

Wilt u steeds op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen in rond Natura 2000? Abonneert u zich dan op de nieuwsbrief van het Regiebureau Natura 2000. Dat kan door uw e-mailadres in te vullen op www.natura2000.nl.

Meer weten?

Is uw vraag na raadpleging van de informatiebronnen nog niet beantwoord, dan kunt u die op werkdagen van 8.30 tot 16.30 uur stellen aan het LNV-Loket: 0800-2233322 (gratis). Het is ook mogelijk om een e-mail te sturen (zie www.hetlnvloket.nl > contact).

Deze Wegwijzer Natura 2000 is ontwikkeld door het Regiebureau Natura 2000 in samenwerking met het Interprovinciaal Overleg en de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Defensie en Verkeer & Waterstaat.

Tekst: Communicatiebureau de Lynx
Foto's: Lex Broere
Vormgeving: Tremani

Wegwijzer Natura 2000

De natuur beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Mensen recreëren er en ondernemers maken gebruik van het gebied. Planten en dieren vinden er de bescherming die nodig is om de soorten en leefgebieden in stand te houden. Nederland telt 162 Natura 2000-gebieden. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie (EU), die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.

Waarom Natura 2000?

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Natura 2000 wordt in Nederland gerealiseerd door de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), Verkeer en Waterstaat (V&W) en Defensie en door de provincies.

Samen werken aan een beheerplan

De totstandkoming van een Natura 2000-gebied gaat via vijf stappen: aanmelding, aanwijzing, beheerplan, inspraak en vergunningen (zie kader hiernaast). Nadat een gebied is aangewezen, werkt de overheid samen met andere betrokken partijen (bijvoorbeeld natuurbeschermingsorganisaties of ondernemers in het gebied) aan een beheerplan. Hierin staat wat er moet gebeuren om de natuurdoelen voor dat gebied te halen en wie dat gaat doen. Ook staat er in welke activiteiten er in het gebied mogen plaatsvinden zonder dat daar een

vergunning voor nodig is. Deze activiteiten mogen de natuur natuurlijk niet schaden. Verder moeten de beheermaatregelen haalbaar en betaalbaar zijn. Kortom, het beheerplan is een plan waarin afwegingen staan tussen de belangen van de natuur, de economie en de recreatie. Dus: de natuur beleven, gebruiken en beschermen.

Wanneer moet alles klaar zijn?

In december 2010 moeten alle 162 gebieden zijn aangewezen. Binnen drie jaar na de definitieve aanwijzing van een gebied moet een beheerplan zijn vastgesteld dat vervolgens zes jaar geldig is. Uiterlijk december 2013 moeten er dus beheerplannen zijn voor alle 162 gebieden.

Regiebureau Natura 2000

De ministeries en provincies die betrokken zijn bij Natura 2000 hebben in april 2008 het Interbestuurlijk Regiebureau Natura 2000 opgericht. Dit Regiebureau is opgericht om het complexe beheerplanproces met zijn veelheid aan belangen te regisseren en te coördineren. Zij zorgt ervoor dat de totstandkoming van de beheerplannen in de 162 Natura 2000-gebieden gestroomlijnd verloopt, en dat de beheerplannen binnen de daarvoor gestelde termijnen gereed zijn.

Eén van de taken van het Regiebureau is het aansturen van het Steunpunt Natura 2000. Het Steunpunt ondersteunt de totstandkoming van de beheerplan-

nen door het ontsluiten van de aanwezige kennis, zodat de betrokken partijen optimaal van elkaars informatie en ervaringen kunnen profiteren.

Verder bereidt het Regiebureau waar nodig de besluitvorming door de betrokken ministeries en provincies voor en zorgt het voor afstemming met andere beleidsdossiers, zoals de Kaderrichtlijn Water. Tevens stemt het Regiebureau Natura 2000 de gezamenlijke communicatie over het opstellen van beheerplannen af.

Meer weten?

Ga naar: www.natura2000.nl.

Welke processtappen kent Natura 2000?

Aanmelding

Nederland heeft de afgelopen jaren 162 gebieden aangemeld bij de EU, die deze gebieden op de officiële EU-lijst van Natura 2000-gebieden heeft geplaatst. Daarnaast zijn in 2008 nog vijf gebieden op de Noordzee aangemeld. Het verdere verloop van het proces rond deze vijf gebieden hangt af van het moment dat de EU de aanmelding accepteert en de gebieden op de officiële EU-lijst van Natura 2000-gebieden plaatst.

Aanwijzing

Na plaatsing op de EU-lijst moeten alle Natura 2000-gebieden in Nederland officieel worden aangewezen. Dat doet de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit met een aanwijzingsbesluit per gebied. Een aanwijzingsbesluit gaat over de selectie, begrenzing en natuurdoelen van het Natura 2000-gebied. De aanwijzing gaat gepaard met een inspraakprocedure. Alle informatie over de laatste stand van zaken en de inspraakprocedures is te vinden op de website van LNV (www.minlnv.nl/natura2000). Uiterlijk december 2010 moeten alle gebieden zijn aangewezen.

Beheerplan

Voor elk Natura 2000-gebied in Nederland moet een beheerplan worden opgesteld. Hierin staat wat er moet gebeuren om de natuurdoelen voor dat gebied te halen en wie dat gaat doen. Ook staat er in welke activiteiten er in het gebied mogen plaatsvinden zonder dat daar een vergunning voor nodig is.

In de meeste gevallen neemt de provincie het voortouw bij het opstellen van het beheerplan, voor de overige gebieden is dat het Rijk. Alle belanghebbenden worden bij de ontwikkeling van het beheerplan betrokken. De beheerplannen moeten uiterlijk drie jaar na definitieve aanwijzing van het gebied gereed zijn. Informatie over de beheerplannen en het beheerplanproces vindt u op www.natura2000.nl.

Inspraak

In het hele proces om te komen tot een aanwijzingsbesluit en een beheerplan worden alle belanghebbenden (overheden, bewoners, bedrijven, recreanten, etc.) zo intensief mogelijk betrokken. Daarnaast bestaat voor alle belanghebbenden de mogelijkheid om via het juridische traject op het ontwerp-aanwijzingsbesluit en het ontwerp-beheerplan een zienswijze in te dienen. Daarna

kan nog tegen de definitieve versie van het aanwijzingsbesluit en het beheerplan in beroep worden gegaan.

Vergunningen

Het ondernemen van activiteiten in en rondom een Natura 2000-gebied kan gevolgen hebben voor de natuur in dat gebied. In bepaalde gevallen is daarom een vergunning van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Deze vergunningen worden meestal verleend door de provincies, maar in bepaalde gevallen (bijvoorbeeld militaire activiteiten) door het ministerie van LNV.

In het beheerplan staat aangegeven welke activiteiten zonder vergunning in het gebied mogen plaatsvinden. Zolang het beheerplan nog niet is vastgesteld, is zogenaamd bestaand gebruik (gebruik dat in dezelfde vorm ook al plaatsvond voor de aanwijzing) in de meeste gevallen niet vergunningplichtig.

Om te kunnen bepalen of projecten, andere handelingen en plannen vergunningplichtig zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, dient de zogenaamde habitattoets te worden uitgevoerd. De habitattoets is een stappenplan dat in overleg met het bevoegd gezag kan worden doorlopen.

Als handreiking voor vergunningaanvragers en vergunningverleners heeft het ministerie van LNV een 'Checklist gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998' opgesteld. Deze checklist is te vinden op de website van het ministerie van LNV (www.minlnv.nl/natura2000) > hulpmiddelen gebiedsbescherming > handreikingen en brochures > handreikingen > checklist).

De zogenaamde effectenindicator, waarmee u kunt bepalen of een activiteit schadelijke effecten op de natuur in een Natura 2000-gebied zou kunnen hebben, is te vinden via www.minlnv.nl/natura2000 > hulpmiddelen gebiedsbescherming > effectenindicator.

